

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਬਾਵਾ ਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਅਲੀ ਨਿਵਾਜ਼ ਖਾਨ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1962 ਦਾ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 560.

ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਐਕਟ (1870 ਦਾ VIII) - - ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦੀ ਧਾਰਾ 7(iv) (c) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17 - ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਪੈਸਾ ਮੁਦਈ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ- ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪਰਿਣਾਮੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਨਾਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ- ਧਾਰਾ 7(iv) (c) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ- ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੁੱਲ- ਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁੱਲ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ- ਜੇ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ- ਕਿਹੜੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 7(iv)(c) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ- ਕੀ ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ- ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ, ਜੋ ਮੁੱਖ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਧਾਰਾ 7 (iv) (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਵੇਗਾ। ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸਥਿਤ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਚਾਲੂ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਈ 52,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਮੁਦਈ ਇਹ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰਿਣਾਮੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਨਾਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (iv) (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਅਦਾਲਤ-ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੀ ਮੁੱਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਜੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਾਗ ਹੇਠ . 7 (iv) (c) ਇੱਕ ਮੁੱਲ ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ

ਦੂਜਾ ਵੱਖਰਾ ਮੁੱਲ, ਫਿਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁੱਲ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਲਾਂ ਲਈ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਮੁੱਲ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ-ਕਿ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(iv) (c) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸਿਰਫ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੀ ਵਿਧੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਧਾਰਾ (v) ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਮੇਲ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, (ਵਧੀਆਂ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ), ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਮਿਤੀ 8 ਅਗਸਤ, 1962 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੇਧ ਲਈ 1919 ਦੇ ਐਕਟ IX ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਕੇ ਜੈਨ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਮੁਕਤਸਰ, ਮਿਤੀ 15 ਨਵੰਬਰ, 1961, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ।

ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ-ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ।

ਜੇ.ਐਨ. ਸੇਠ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ ।

ਜੱਜਮੈਂਟ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਇਸ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: 2 ਮਈ, 1961 ਨੂੰ, ਬਾਵਾ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਅਲੀ ਨਿਵਾਜ਼ ਖਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸਥਿਤ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਚਾਲੂ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ 52,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਦਈ ਦੀ ਹੀ ਸੀ, ਕਿ ਮੁਦਈ ਇਹ ਰਕਮ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਨਿਰੋਲ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ 19.50 nP ਰੁਪਏ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਫੀਸ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁੱਲ 52,000 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਇੱਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਪਰ ਇੱਕ ਧਿਰੀ ਗਵਾਹੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਦਈ ਨੇ 14 ਫਰਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ

ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹੋਰ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਨੰਬਰ 11 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ:-

"ਕਿ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅਨੁਸੂਚੀ ॥, ਆਰਟੀਕਲ 17, ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ 19.50 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਲ 195 ਰੁਪਏ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁੱਲ 52,000 ਰੁਪਏ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਇੱਕ ਹੈ। ."

ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਖੁਦ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਇੱਕ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁੱਲ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ 195 ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁੱਲ ਮੰਨਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁੱਲ 52,000 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਮੁੱਲ 52,000 ਰੁਪਏ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੁੜ ਅਪੀਲ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੁਬਾਰਾ ਉਹ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੁਦਈ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਰੇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7(iv) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿਰਫ਼ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੋਰਟ-ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 17। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ-*ਭੀਮਸੰਗਜੀ ਛਤਰਸੰਗਜੀ, ਬਨਾਮ*

ਦੇਲਤਸੰਗਜੀ ਹਮਰਸੰਗਜੀ, ਅਤੇ ਹਫੀਜ਼ੁੱਲਾ ਬਨਾਮ ਵਕਫ ਕਮੇਟੀ, ਕੋਲਾਬਾਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੇ "ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਾਈ ਸੁਰਜਕੁਵਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ 500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਟੋਡਾ ਗਿਰਾਸ ਹਕ ਸਾਲਾਨਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਉਹੀ" ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 7(iv) (c) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁੱਲ 500 ਰੁਪਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਲ ਵੀ ਉਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਹਫੀਜ਼ੁੱਲਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ-ਨੋਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਧਾਰਾ 7(iv) (c) ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਹਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਰਾਹਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਦਰਗਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 1923 ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵਕਫ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਕਫ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ 1935 ਦੇ ਬੰਬੇ ਸੋਧ ਐਕਟ 18 (XVIII) ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਧਾਰਾ 7, ਉਪ-ਧਾਰਾ (iv) (c) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 2, ਅਨੁਛੇਦ 17 (iii) ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੈ।"

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ, ਜੋ ਕਿ ਮੁੱਖ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਭੀਮਸਾਂਗਜੀ ਛਤਰਸੰਗਜੀ ਬਨਾਮ ਦੇਲਤਸੰਗਜੀ ਹਮਰਸੰਗਜੀ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 7(iv) (c) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17, ਅਨੁਸੂਚੀ 2, ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁੱਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 7 (iv) (c) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 'ਮੁੱਲ ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੂਜਾ ਵੱਖਰਾ ਮੁੱਲ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁੱਲ ਹੈ- ਫੀਸ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੀ ਲਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਵੇਖੋ ਸੁਖ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਨੂੰਈਆ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਅਤੇ ਬੰਸੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਭੀਕੁਬਾਈ]। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮੁੱਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ

ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਜੱਜ, *ਕਰਮ ਇਲਾਹੀ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਬਸ਼ੀਰਸ਼ਾਮਲ* ਸਨ। ਮੁੱਖ-ਨੋਟ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

"ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਰਾਹਤ ਮੁੱਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚੀ II, ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7(iv) (c) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਲਏ ਬਿਨਾਂ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਾਹਤ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮੁੱਲ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ।"

ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਕਿ ਮੁਦਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 7 (iv) (c) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਮੁੱਲ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੁੱਲ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇਹ ਮੁੱਲ 195 ਰੁਪਏ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ 19.50 ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਕਿ ਮੁਦਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 7 (iv) (c) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਮੁੱਲ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੁੱਲ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹ ਇੱਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇਹ ਮੁੱਲ ਰੁਪਏ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 195 ਜਿਸ 'ਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 19.50 nP ਜੋ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਹ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਧਾਰਾ 7(iv) (c) ਦੀ ਸੇਧ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਇਸ ਸੇਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਮੁੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ

ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮੁੱਲ "ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (v) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ"। ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਧਾਰਾ (v) ਸਿਰਫ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜ਼ਮੀਨ, ਬਾਗਾਂ ਜਾਂ ਘਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਕਦੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਿਰਫ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਧਾਰਾ (v) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ 'ਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਥੋੜਾ ਅਜੀਬ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਘਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਨਕਦ ਦੀ ਉਸੇ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਕੜੇ 'ਤੇ ਰਕਮ ਨੂੰ ਫਿਕਸ ਕਰੋ, ਫਿਰ ਵੀ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਵੀ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ, ਜੋ ਕਿ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(iv) (c) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਜੋਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ, ਮੁਦਈ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਮੁੱਲ ਨੂੰ 195 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉੱਚੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਨੂੰ 195 ਰੁਪਏ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ, ਇਸਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਦੂਜੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਧਿਰਾਂ 26 ਅਗਸਤ, 1963 ਨੂੰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਆਰ.ਐਸ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ : ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ, ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ